

7/38976
90109
12 Haziran 2014

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1627
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-38976)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi:** a) TBMM Başkanlığının 18.02.2014 tarih ve KAN.KAR.BŞK.43452547-120.00 – 7/38976 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 24.02.2014 tarih ve 31853594-610-2-7676-1239 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımda cevaplandırılmasını tensip ettikleri, 7/38976 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9:

- 20 Ocak 2014 tarihi itibarıyla BOTASŞ tarafından parası ödendiği halde İran'dan alınmayan doğalgaz var mıdır?
- 20 Ocak 2014 tarihi itibarıyla BOTASŞ tarafından parası ödendiği halde İran'dan alınmayan doğalgaz miktarı ne kadardır?
- Parası ödendiği halde BOTASŞ tarafından henüz İran'dan alımı yapılmayan doğalgazın dolar bazında toplam tutarı ne kadardır?
- 2009 yılında İran'a ödemesi yapılan doğalgazın BOTASŞ tarafından 2014 yılı sonuna kadar asgari alım miktarının üzerinde alım yapılarak mahsup edildiği iddiası doğru mudur?
- Bu tür mahsuplaştırma işlemi yasal mevzuatlara uygun mudur?
- İran için geri alım süresi 5 yıl ile sınırlı olan 'Al veya öde' olarak bilinen (take or pay) şartı ile 2009 yılında parası ödendiği halde 2014 yılında alınması gereken doğalgaz 2014'te alınmadığı takdirde Türkiye açısından oluşacak risk ve zararın boyutları nedir?
- 2004-2013 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde İran'dan satın alınan doğalgaz miktarı ne kadardır?
- 2004-2013 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde İran'dan satın alınan doğalgaz için ödenen toplam tutar ne kadardır?
- 2004-2013 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde 'Al veya öde' olarak bilinen (take or pay) şartı ile İran'dan satın alınan doğalgazın dolardaki artışlar göz önünde bulundurulduğunda Türkiye'ye yüklediği fazladan maliyetin toplam tutarı nedir?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9:

Ülkemiz doğal gaz talebinin karşılanmasını teminen Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi (BOTASŞ) tarafından; uzun dönemli alım satım anlaşmaları ile Rusya Federasyonu, Azerbaycan ve İran'dan boru hattı vasıtası ile doğal gaz, Nijerya ve Cezayir'den ise sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) ithalatı gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, özel sektör tarafından da Rusya Federasyonu'ndan uzun dönemli alım satım anlaşmaları ile doğal gaz ithal edilmek suretiyle doğal gaz talebinin karşılanması sağlanmaktadır.

Genel olarak uzun dönemli doğal gaz alım-satım anlaşmalarında asgari alım taahhüdüne (al ya da öde miktarlarına) ilişkin hükümler yer almakta olup, al ya da öde ile ilgili miktarların ödemeleri, doğal gazın satıcısı olan tarafın yaptığı yatırımların bir garantisi olarak değerlendirilmekte ve tüm dünyada yapılan uzun dönemli doğal gaz alım satım anlaşmalarında bu tür hükümlere yer verilmektedir. Bu hükümler çerçevesinde asgari alım taahhüdünün altında kalan miktarlar için o dönemdeki anlaşma fiyatları üzerinden belli bir oranda ödeme yapılmakta ve daha sonraki yıllarda bu gaz miktarı telafi edilmektedir. Dolayısıyla, asgari alım taahhüdü çerçevesinde yapılan ödemeler boşa gitmemekte, herhangi bir kayba yol açmamakta ve telafi esnasında yapılacak ödemelerden düşülmektedir.

Bununla birlikte, BOTASŞ'ın girmiş olduğu al ya da öde miktarlarının telafileri ilgili anlaşmalarda belirtilen süreler içerisinde, zamanında ve hiç bir kayba yol açmadan yapılmaya devam edilmektedir.

Doğal Gaz Alım Satım Anlaşmaları 20-25 yıllık uzun dönemli uluslararası ilişkiler açısından ekonomik ve siyasi etkileri olan ticari akitler olup, bu Anlaşmaların hükümleri ticari gizlilik içermektedir. Gizli tutulan konuların açıklanması anlaşmaya aykırılık teşkil eder. Bu durum gerektiğinde anlaşmanın feshi veya bu nedenle doğan zararın giderimi gibi yaptırımlara yol açabilir. Anlaşmalarda yer alan fiyat maddesi de aynı gizlilik hükümlerine sahiptir. Gizlilik maddesine aykırı durumların, alıcının veya satıcının üçüncü şahıslarla taraf olduğu diğer anlaşmalar açısından da ticari sıkıntılar oluşturması söz konusudur.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN SEZGİN TANRIKULU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/38976)**

Ayrıca, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 4. Maddesinde; “...Ticari gizliliği olan bilgiler Kurum hariç üçüncü taraflara açıklanamaz.” ve 7. maddesinde; “Doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren taraflar ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri gizli tutmakla yükümlüdür.” hükümleri yer almaktadır.